

Járjunk megbocsátásban!

Időpont: Szentháromság ünnepe utáni 22. vasárnap – 1954. november 14.

Alapige: 2Kor 2,3–11

„És azért írtam néktek éppen azt, hogy mikor oda megyek, meg ne szomorítsam azok miatt, a kiknek örülnöm kellene; meg lévén győződve mindenitek felől, hogy az én örömöm mindnyájatoké. Mert sok szorongatás és szívbeli háborgás között írtam néktek sok könnyhullatással, nem hogy megszorítsam, hanem hogy megismerjétek azt a szeretetet, a mellyel kiváltképpen irántatok viseltetem. Ha pedig valaki megszorított, nem engem szomorított meg, hanem részben, hogy azt ne terheljem, titeket mindnyájatokat. Elég az ilyennek a többség részéről való ilyen megbüntetése: annyira, hogy éppen ellenkezőleg ti inkább bocsássatok meg néki és vigasztaljátok, hogy valamiképpen a felettébb való bánat meg ne eméssze az ilyet. Azért kérek titeket, hogy tanusítsatok iránta szeretetet. Mert azért írtam is, hogy bizonyosan megtudjam felőletek, ha mindenben engedelmesek vagytok-é? A kinek pedig megbocsátok valamit, én is: mert ha én is megbocsátottam valamit, ha valakinek megbocsátottam, ti érettek cselekedtem Krisztus színe előtt; hogy meg ne csaljon minket a Sátán: mert jól ismerjük az ő szándékait.”

A megbocsátásról szól a mai szentlecke. Nem elvi tanítást ad arról, hogy a keresztyén embernek miért kell és lehet megbocsátania felebarátjának, hanem egy konkrét példában állítja elibénk a kérdést. A felhozott példa nem Jézus Krisztus életéből való, hanem egy emberéből, Pál apostoléból, nem lehet tehát kötelezése elől kitérni azzal, hogy amit Isten Fia meg tudott csinálni, azt én, az ember, képtelen vagyok megcselekedni. Pál életéből is olyan példát tár elibénk a szentlecke, amelyben nagyon sok, hozzánk hasonló emberi vonás ütközik ki, s amely épp ezért nagyon közel hozza hozzánk az egész kérdést.

1. *A példa világossá teszi, hogy mit nem jelent a keresztyén megbocsátás.*

Nem jelenti azt, hogy *nem fáj a sérelem*. Isten nem kívánja tőlünk azt, hogy érzéketlen fatuskók legyünk, vagy kőszívű emberek, akikről minden lepattan. Ellenkezőleg, azt kívánja s azt ígéri is, hogy kicseréli kőszívünket hússzívra (Ez 11,19). Nem pogányság tehát az, ha fáj az emberek részéről ért sérelem. Pálnak is fáj. A korinthusi gyülekezetben valaki nagyon megbántotta őt. Ma már nem lehet pontosan megállapítani, hogy mi volt a sérelem. Az azt részletesen tárgyaló levél, mely időrendben az első és második korinthusi levél közé esett, elveszett. Így csak a második levélből tudunk visszakövetkeztetni a sérelemre. Ez is elég azonban ahhoz, hogy lássuk, hogy a szemrehányások, gyanúsítgatások és gyalázások pergőtüze támad Pálra. Az a vád ellene, hogy terveiben könnyelmű, s elgondolásai test szerint valók (1,17), levelei kétértelműek (1,13), hazug (7,14; 11,31; 13,8), ravasz (4,2; 12,16), aki álnokul akarja megfogni őket, úr akar lenni mások hite felett (1,24), stb. Még anyagi dolgokban is gyanúsítják. A jeruzsálemi szegény keresztyének javára rendezett gyűjtés körül rebesgetnek ócsárló dolgokat (8,20–21). Még az is elhangzik, hogy kifosztotta őket (12,17). Elég kóstolónak ennyi. Egy ember indította el a lavinát, de voltak, akik mellé álltak. A rágalmazó nem maradt egyedül, s így a viszony az apostol és a gyülekezet között mélyen megrendült.

Pálnak mindez nagyon fáj. Azt a levelet, melyben mindezt szóvá teszi, „*sok szorongatás és szívbeli háborgás között (...) sok könnyhullatással*” írja. Épp ezért ezt az elveszett levelet a „*könnyek levelének*” is nevezik. Még a hónapokkal ezután írt második levélen is érzik a belső izgalom. Ez a levél nem logikai remekmű, mint a többi levele. Gondolatmenete inkább zúgó tenger, vagy egy kör, mely mindig újra visszatér kiindulópontjához, és nem előrehaladó emelkedés. Sokat árul el a levél szókincse is. Összeállítottak egy kimutatást Pál szókincseiből, s ebből kitűnt, hogy egyetlen levélben sem fordul elő annyiszor a megbántott szív szorongása, az elfojtott izgalom, mint épp a második korinthusi levélben.

Részünkről sem a megbocsátásra való készség hiánya tehát, ha fáj a sérelem, csak el ne feleljünk, hogy ez a fájdalom bűnné válik abban a pillanatban, mihelyt konzerválni akarjuk, mert akkor már a keserűség gyökere nő fel bennünk s szívünk nem akar vigasztalást bevenni (Zsolt 77,3).

Pál példája szerint a keresztyén megbocsátás nem jelenti azt sem, hogy *nem teszem szóvá a sérelmet*. Pál is szóvá teszi. Előbb megírja a könnyek levelét, majd Timótheust, később Titust kéri fel közbenjárásra, s a második levélben is szóvá teszi a sérelmeket. Az a tény tehát, hogy valami sérelmet szóvá teszünk, önmagában még nem elhajlás a keresztyén megbocsátási készségtől, az a döntő, hogy

milyen okból tesszük szóvá. Pál nem személyes érzékenységből teszi szóvá. 1Kor 4,3-ban épp a korinthusiaknak írja: „*Rám nézve pedig igen csekély dolog, hogy ti tőletek ítéltessem meg...*” Azért sem teszi szóvá, hogy levezesse szíve háborgását, kiadja magából azt, ami rág benne, legalább jól odamondogasson nekik, s ezzel könnyítsen a szíve terhén. Esze ágában sincs gonosszal fizetni a gonoszért (Róm 12,17). Még csak a becsületét sem akarja megvédeni. Önmagát a bűnösök között elsőnek vallja (1Tim 1,15). Saját becsülete csak annyiban érdekli, amennyiben össze van az kötve Isten becsületével. Azért teszi szóvá, „*hogy megismerjétek azt a szeretetet, a mellyel kiváltképpen irántatok viseltetem*” (4. v.). Szóvá tehetem tehát én is a sérelmemet, csak ne a sérthetetlen méltóságomat akarjam vele fitogtatni, ne a magam igazságát és a más gonoszságát akarjam benne bebizonyítani, ne azt mutassam meg vele, hogy milyen nagy a szám, hanem azt, hogy milyen nagy a szívem, mennyi szeretet lakozik benne.

Pál példája szerint a keresztyén megbocsátás nem jelenti azt, hogy *nem alkalmazok fenyítéseket*. Pál – úgy látszik – egyházfegyelmi eljárás alá vonja a bűnöst. A bűnöst a gyülekezet elmarasztalja. A döntés ugyan nem egyhangú, s ez bizonyos fájhat az apostolnak. A lazább erkölcsi felfogásúak s Pál ellenségei ellenvéleményben vannak, de a többség (6. v.) kimondja az ítéletet. Vajon miért teszi ezt az apostol? Bizonyos nem azért, mert joga van hozzá. A kulcsok hatalma az övé és a gyülekezeté, s ennek alapján joga van nemcsak feloldozni, hanem kötni is. Bizonyos nem a bosszú fűti őt ebben a követelésében, még csak az sem, hogy valami elégtételt kapjon. Eljárásának alapja a szeretet és a bűnöst mentő szándék. Tudja, hogy vannak esetek, melyeket a nagy kegyelmű Isten sem hagyhat büntetés nélkül (Jer 46,28). Az igazi szeretet soha nem riad vissza attól, hogy üdvösséges szomorúságra megszorítsa azt, akit szeret, de előbb szenved önmaga, mint az, akit szenvedéssel sújt. Pál is előbb könnyezik, s csak azután fakaszt könnyeket abban, aki vétkezett.

Borotvaéles, keskeny utak ezek, de akiket Isten Lelke vezérel, azok tudnak járni ezen anélkül, hogy a keményszívűség ördögének engednének.

2. A példa világossá teszi, hogy mit jelent e keresztyén megbocsátás.

A keresztyén megbocsátás *elfeledi a sérelmet*. Mikor Pál ezt a levelet írja, már egy éve annak, hogy így szíven ütötte az egyik korinthusi hívő. Most is fáj a szíve, de mindent elkövet azért, hogy a sérelmet elfeledje. Egyetlen levelében sem említi a bűnös nevét, s magát a bünt sem sorolja fel. A 10. vers tanúsága szerint a súlyos sérelem számára már csak „valami”. Van bibliafordítás, mely ezt a verset így fordítja: „*Ha egyáltalában van még mit megbocsátanom.*” Ezért van az, hogy a sérelmet ma már csak fátylon át láthatjuk, de annál jobban látjuk az apostol megbocsátó lelkét. Ennek a felejtő szándéknak Isten is segítségére siet. Van valami meggondolkoztató abban, hogy a „könnyek levele” elveszett. Isten nem engedte, hogy fennmaradjon.

Isten bűnbocsánata is elfelejtő kegyelem. Ilyen-e az enyém is?

A keresztyén megbocsátás *szereti azt, aki megbántotta*. Az igazi bűnbocsánat meg nem történtnek tekinti a megtörtént bűnt, úgy viszonylik tehát ahhoz, aki megbántotta, mintha sohasem bántotta volna meg. Szereti őt, mintha soha semmi sem zavarta volna meg ezt a szeretetet. Ezt a szeretetet nem csak mondja, hanem meg is mutatja. Ez az egész mai szakasz Pálnak ezt a szeretetét mutatja. Szeretetet tanúsít a bűnös iránt. Miben mutatja meg ezt a szeretetét?

A keresztyén megbocsátás *közbenjár az ellenségeiért*. Ahogy Jézus is cselekedte a kereszten, amikor kíznóiért imádkozott. Pál közbenjár a korinthusiaknál a saját ellensége érdekében. Arra kéri őket, hogy bocsássanak meg neki, vigasztalják őt, s tanúsítsanak iránta szeretetet (6–8. v.). Nemcsak kéri, hanem, mint Jézus a kereszten az Atya előtt, ő is indokolja a kérését. Nem csak kér, hanem érvel. Ellenségének nem vádlója, hanem védője. Rámutat arra, hogy a bűnös megbánta bűnét (7. v.). A büntetés tehát elérte célját. Nem szabad tovább feszíteni a húrt. Elég már a büntetésből, kezdődjék el a vigasztalás és a szeretet szolgálata, mert különben épp az ellenkezője következik el annak, amit el akartak érni: A bűnös kétségbeesik, s elveszíti a megtéréshez a bátorságát.

Ilyen-e az én megbocsátásom?

3. A példa világossá teszi azt is, hogy miért ilyen a keresztyén megbocsátás.

A keresztyén ember kegyelmi döntésének magasabb és mélyebb rugói vannak, mint az átlagembernek. Ezek a rugók nem vízszintes síkban fekszenek, hanem függőlegesben.

A keresztyén ember *Krisztusért bocsát meg*. A 10. vers szerint Pál Krisztus színe előtt tud megbocsátani, vagyis amikor Krisztus előtt áll, s reá tekint, akinek kegyelméből ő is él. Mivel Krisztus oly sokat megbocsátott neki, ezért tud s ezért kell is, hogy tudjon másnak is oly sokat megbocsátani, s

mivel Krisztus oly sokszor bocsát meg neki, ezért tud ő is a visszaeső bűnösnek is újra meg újra megbocsátani.

A keresztyén ember a másik ember *üdvösségéért tud megbocsátani*. „...*ti érettetek cselekedtem*”, írja Pál a 10. versben. A bűnösért, hogy megtérjen, s a gyülekezetért, hogy felbuzduljon a bűnbocsánat gyakorlására és a szeretetben való életre.

A keresztyén ember *a Sátánért tud megbocsátani*, aki meg akar csalni minket, de akinek gonosz szándékait a keresztyén ember jól ismeri (10–11. v.). A meggyötört és összetört szív, a felizgatott kedély kitűnő kísértési helyzet a Sátán számára. A jog, az igazság, a pedagógia szent nevében egymásra uszítja s összeveszíti az embereket, szó szót követ, sértés sértést, s végül a megkeményedett szívek kiesnek az Isten kegyelméből, aki csak annak ad kegyelmet, aki maga is hajlandó kegyelmet gyakorolni. Lássunk át mi is az ördög szitáján, s a békesség fejedelmének, Krisztusnak nyomdokain járjunk mi is a megbocsátásban! Ámen.